

RYFYLKE FRILUFTSRÅD
Gamle Jåttåvågen 67
4020 STAVANGER

Kontakt saksbehandler
Susanne Bøe, 51568903

Vedtak om tillatelse til etablering av brygge - peling i sjøbunn i Låderviga - Strand kommune

Statsforvalteren har ferdigbehandlet søknaden fra Ryfylke Friluftsråd og har på visse vilkår besluttet å gi tillatelse til arbeid i sjø etter forurensningsloven § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt til arbeid med å etablere ny brygge, og det inngår ramming av 15-20 peler i sjøbunnen.

Vilkårene fremgår på side 7-8. Det settes krav om at arbeidet i sjø starter tidligst 1.april av hensyn til gyttende fisk (vilkår 5).

Vi varsler gebyr for behandling av søknaden.

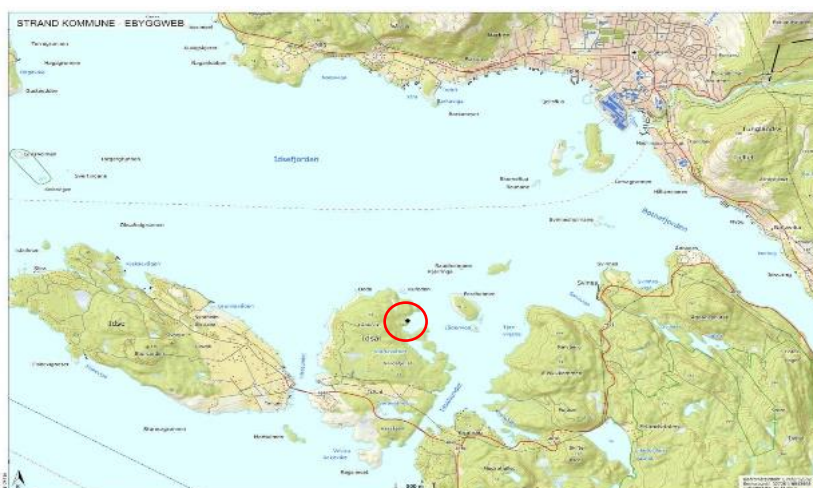
Vi viser til søknad av 19.11.2020 fra Norconsult AS, mottatt den 01.12.2020. På vegne av tiltakshaver Ryfylke Friluftsråd søkes det om tillatelse til etablering av ny brygge som fundamenteres med peler i sjøbunnen. Tiltaket utføres for å bedre tilgangen for allmenheten til friluftsområdet Låderviga på Idsal.

Søknad

Søknaden gjelder etablering og utvidelse av brygge i Låderviga, nordvest på Idsal (**Figur 1**). Det vil i tillegg føres opp et nytt grillhus med tilhørende toalett på land.

Tiltaket vil bidra til bedre tilrettelagt bruk av området for båtfolk og turfolk, og dermed gi bedre mulighet til å oppleve den særpregede skjærgården på Idsal generelt og Låderviga spesielt.

Ifølge konsulent vil arbeidet ha en varighet på ca. 3,5 måneder og vil utføres fra sjø med bruk av lekter.

Figur 1 - Oversikt over tiltaksområdet Låderviga i Strand kommune.

En skisse av tiltaksområdet ble oversendt fra Norconsult AS den 19.11.2020 (**Figur 2**). Eksisterende brygge for renovasjon skal utvides med ca. 4 m i retning nordøst. Det nye påbygget vil følge ca. 42 m i retning nord og skrå ca. 15 m mot nordvest etter landskapet. Dekket følger terrenget, og er etter skisse på opptil 9,1 m.

Konsulenten skriver i søknaden at det vil kreves ca. én pel per 3-4 m brygge, totalt ca. 10-15 peler. Etter skisse estimerer Statsforvalteren at 15-20 peler er et mer riktig estimat og at omkring 350 m² sjøbunn vil bli berørt av tiltaket. Pelene vil være stålrør à 5" drillpipes, som vil rammes horisontalt ned i sjøbunnen.

Utformingen av bryggen er foreløpig ikke bestemt, da det vil avholdes en konkurranse hvor tiltaket lyses ut på anbud. Søker oppgir at krav i en eventuell tillatelse vil kunne sette betingelser for konkurransen.

Statsforvalteren anbefalte i epost av 27.10.2020 at tiltaket av hensyn til gyttende fisk bør utføres utenfor gyttelsesong og med hensyn til fiskeriinteresser i området.

Grunneierforhold

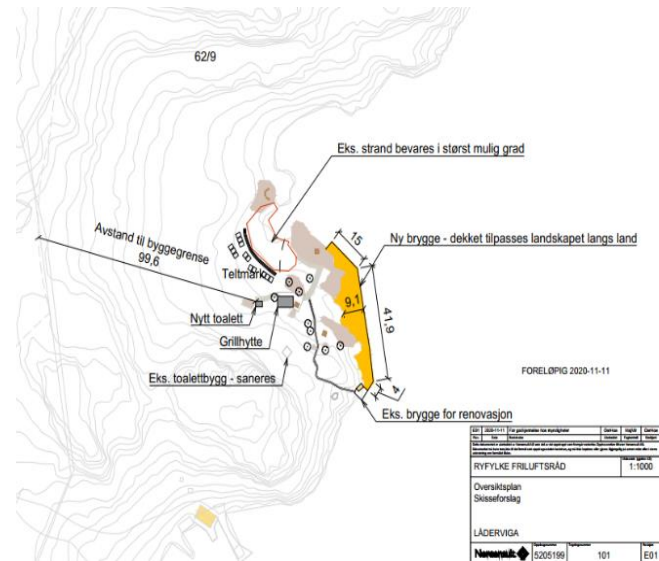
Tiltaket skal utføres ved eiendom 62/9. Carl Peder Eiane er hjemmelshaver, men i løpet av året vil Tor Erlend Eiane overta eiendommen. I henhold til tinglyst avtale fra 1969 opptrer derimot Miljødirektoratet som rettighetshaver vedrørende bruk av friluftsområdet. Fylkeskommunen opptrer lokalt på vegne av Miljødirektoratet, og Friluftsrådet sikrer, tilrettelegger og drifter området på vegne av Fylkeskommunen.

Avklaring etter plan- og bygningsloven

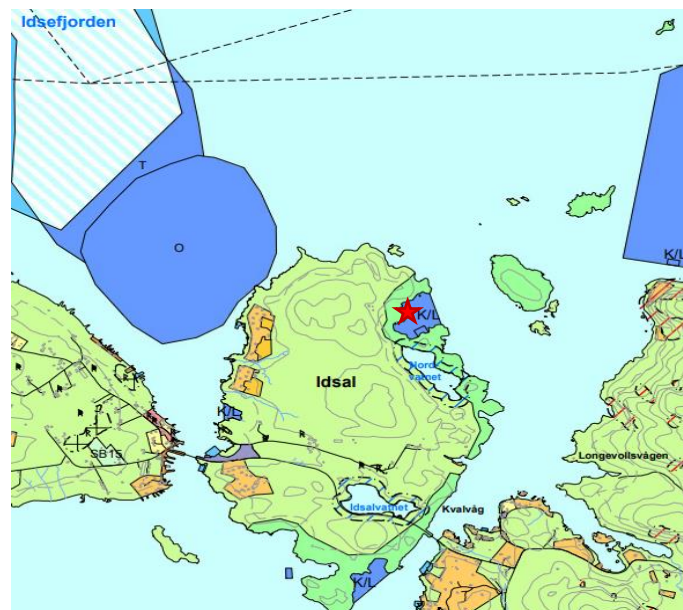
Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner, jf. forurensnings-loven § 11 fjerde ledd.

Sjøbunnen hvor det skal peles er markert som *Fiske - kaste- og låssettingsplasser* i Strand kommune sin kommuneplan for 2012-2022 (**Figur 3**). Resterende tiltaksområde er avsatt som grøntområde, dvs. grønnstruktur, tursti, friluftsområde eller park.

Det er gitt dispensasjon fra byggegrense mot sjø¹.

Figur 2 - Foreløpig tiltaksplan (Norconsult AS, 2020)

Figur 3 - Utsnitt fra gjeldende kommuneplan i Strand kommune (2012-2022). Blå K/L = Fiske - kaste- og låssettingsplasser, grønn = grønnstruktur/tursti/ friluftsområde/park.

¹ Strand kommune «62/9 Melding om vedtak - Dispensasjon - grillhytte, toalett og utvidelse brygge – Låderviga» ref. 20/2400-17, dato: 02.03.2021

Avklaring med kulturminnemyndighet

Tiltak i sjø utføres ofte i områder som kan ha potensiale for funn av kulturminner. Ved utføring av tiltak er det fare for at kulturminner tildekkes eller ødelegges. Statsforvalteren har i brev av 25.02.2021 opplyst Museum Stavanger (MUST) om tiltaket.

I dette tilfelle er det ikke på forhånd utført arkeologisk registrering, og det er ikke registrert funn av kulturminner i sjø i kartdatabasene *Temakart Rogaland*.

Det minnes om at det er meldeplikt dersom det oppdages kulturhistorisk materiale som kan være vernet eller fredet under arbeid. Arbeidet må da straks stanses og kulturminnemyndighetene varsles, jf. kulturminneloven §§ 8 og 14.

Unntak fra forhåndsvarsel

I henhold til [forurensningsforskriften § 36-7 \(Unntak fra forhåndsvarsel\)](#) vurderer Statsforvalteren at høring i dette tilfellet kan unnlates. Begrunnelsen er at området er tilstrekkelig hørt i forbindelse med dispensasjon fra byggegrense mot sjø i Strand kommune. Til høringen kom det innspill fra blant annet naboer, Fiskeridirektoratet og Fiskarlaget Vest.

Aktuelle problemstillinger ble da belyst, og forholdet til blant annet låsettingsplasser og andre fiskeriinteresser skal ha blitt avklart. Det omsøkte tiltaket er av mindre omfang og risikoen for negativ miljøpåvirkning vurderes som liten ved utførelse i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen blir etterhåndskunngjort og høringsinstanser får tilsendt kopi av denne tillatelsen.

Kunnskapsgrunnlag

Miljøforhold

Søker har opplyst at arbeid i sjø er planlagt med bruk av lekter og at massene som berøres av tiltaket vil fortrenkes horisontalt ved peleramming. Det er ikke planlagt mudring eller utfylling.

Naturmangfold

I kartdatabasen *Temakart Rogaland*, er det registrert viktige naturtyper i tiltaksområdet.

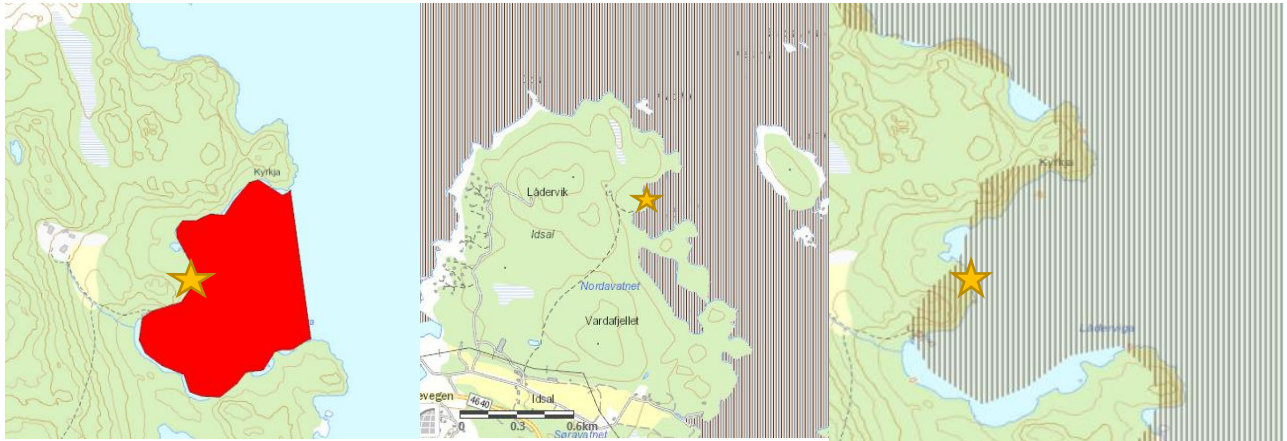
Låderviga er en *Låsettingsplass for brisling, makrell og sild*² (**Figur 4a**). Tiltaket kan av den grunn komme i konflikt med fiskeriinteresser.

Det er i tillegg registrert et «lokalt viktig» *gyteområde for torsk* i Låderviga (**Figur 4b**). Gytetiden for kysttorsk er typisk i mars/april³.

Ifølge *Temakart Rogaland* er Låderviga et «lokalt viktig» *viltområde*, med overvintring av ulike andefugler (**Figur 4c**). Totalt 100-300 fugler samles i området i perioder. De vanligste artene er kvinand, siland og toppand. I tillegg forekommer sjøorre og storskarv i perioder. Sjøorre er en fredet sjøfuglart.

² Naturbase, <https://register.geonorge.no/register/versjoner/produktark/fiskeridirektoratet/lasseingsplasser>

³ Espeland, S.H., m.fl., «Kartlegging av gytefelt – Gytefelt for kysttorsk», Havforskningsinstituttet, Fisken og havet I-2013, 43 sider.

Figur 4: Registrert naturverdier i sjø ved tiltaksområde. A) Låssettingsplass, B) Gyteområde for torsk, C) Viltområde

Sediment

Det er ikke utført undersøkelser av sedimentene i sjøbunnen av tiltaksområdet, men det opplyses av søker at pelene skal festes i berg. Etter Kystverket sine kart har tiltaksområdet en dybde på 0-7 m.

Vannforekomst

Ifølge Vann-nett⁴ tilhører sjøbunnen hvor det er planlagt peling vannforekomsten «Idsefjorden». Vannforekomsten er av vanntypen *beskyttet kyst/fjord*, og har *god* økologisk tilstand. Kjemisk tilstand er *dårlig*, grunnet verdier av kvikksølv, og nikkel. Vannforekomsten er i *liten grad* påvirket av næringsforurensning fra byer/tettsteder.

Statsforvalteren sin vurdering

Rettslig grunnlag

Statsforvalteren har vurdert søknaden på bakgrunn av de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften §§ 4-6, og kravene i naturmangfoldloven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutning skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller, dersom dette ikke finnes, på *føre-var-prinsippet*. Naturmangfoldet gjelder arters bestands-situasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

⁴ Vann-nett: <https://www.vann-nett.no/portal/#/waterbody/0242011101-C>

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand.

Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Statsforvalteren har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelsen etter forurensningsloven.

Midlertidig anleggsvirksomhet

Tiltaket anses som midlertidig anleggsvirksomhet. Vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er tillatt, jf. forurensningsloven § 8 første ledd punkt 3. Ved vanlig forurensning menes det både forurensningens art, mengde og påvirkning på miljøet.

I dette tilfelle vil forurensning fra tiltaket kunne ha en negativ påvirkning på gytende torsk og overvintrende fugl, spesielt med hensyn til støy. Spredning av sedimenter anses å ha mindre påvirkning på grunn av tiltaket sitt begrensede omfang.

Det gis av den grunn tillatelse med vilkår om å at arbeid i sjø ikke skal foregå i gyteperioden.

Naturmangfold

Statsforvalteren vurderer at peling med liten risiko vil ha en negativ påvirkning på naturmangfoldet i tiltaksområdet. For å minimere risikoen for påvirkning på naturmangfoldet i tiltaksområdet er det en forutsetning at oppstart skjer tidligst 1. april, av hensyn til gytende fisk.

Området er viktig for andefugl i vinterhalvåret, men vi vurderer at tiltaket ikke vil komme i konflikt med fugleinteressen ettersom besøksaktiviteten gjerne er begrenset på denne tiden av året. Vi legger videre til grunn at det blir tatt hensyn til dyreliv under anleggsperioden.

Vi forutsetter også at det tas hensyn til fiskere. Fiskarlaget Vest skriver i sin uttalelse av 17.12.2020 at det ikke må legges ut blåser og fester i sjø hvor fiskeriredskaper kan heftes. Det må heller ikke bli benyttet lys som forstyrrer liv i sjøen. Fiskeridirektoratet har i sin uttalelse av 25.11.2020 ingen særskilte merknader til tiltaket vedrørende konsekvenser av tiltaket, men oppfordrer at arbeidet utføres med minst mulig skade på miljøet.

Vannforekomsten

Med hensyn til arbeidenes omfang, mener Statsforvalteren at det omsøkte tiltaket utgjør liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriften § 4.

En eventuell forringelse vil være midlertidig.

Miljøpåvirkning

Statsforvalteren anser at støy i anleggsperioden vil kunne påvirke sjøfugl og gytende fisk. Uten særskilte tiltak vil arbeid med peling medføre begrenset oppvirvling og spredning av potensielt forurensete sjøbunnsedimenter.

Det er ikke ventet negativ effekter etter at arbeidene er avsluttet.

Effekt på fisk

Peling er en form for impulsstøy med høy energi som kan gi fysiske skader og stressreaksjoner hos dyr. Nær kilden vil støy fra peling være innenfor det lydtrykket som kan høres hos fisk⁵.

Vi vurderer at det er usannsynlig at lyden fra peling vil forårsake direkte dødelighet hos fisk, men støy kan føre til redusert helsetilstand og/eller atferdsendringer som kan gjør smoltene mer utsatt for, blant annet, predasjon. Det er ikke kjent hvordan smolt vil reagere på lyden fra peling. Når det gjelder gytende fisk kan støy, trykkbølger og partikkelspredning fra anleggsarbeidene ha en negativ effekt. Utførelse av arbeidet utenfor gytetiden er en forutsetning for å minimere påvirkningen.

Tiltaket vil i noen grad også kunne føre til oppvirvling av sedimenter. Vi anser at risikoen for påvirkning fra eventuell partikkelspredning og transport av miljøgifter fra sjøbunnsedimentene fra tiltaksområdet er liten.

Det er ikke kjent at sjøbunnen er forurenset, men det fremkommer i vann-nett at kjemisk tilstand er «dårlig» pga. verdier av blant annet kvikksølv og nikkel.

Effekt på fugl

Vi legger videre til grunne at det blir tatt hensyn til fugl under anleggsperioden.

Tiltaksområdet er spesielt viktig for fugl i vinterhalvåret pga. overvintring. Etter etablering av ny brygge vil besøksaktiviteten gjerne være begrenset på den tiden av året hvor området brukes av fugl. Vi vurderer derfor at tiltaket med liten sannsynlighet vil komme i konflikt med fugleinteresser.

Det er heller ikke registrert nærliggende hekkeområder som kan bli forstyrret under og etter arbeidet.

Samlet miljøpåvirkning

Søknaden omfatter arbeider i sjø som i anleggsperioden kan føre til støy og oppvirvling av bunnsedimenter. Partikkelspredning fra tiltaksområdet kan spre eventuelle miljøgiftene og finstoff ut i vannmassene, noe som kan påvirke nærliggende natur, samt påvirke tilstanden i vannforekomsten i negativ retning. Tiltaket er tidsbegrenset, og vil derfor bare føre til en forverring av vannforekomsten mens arbeidene pågår.

På bakgrunn av arbeidenes omfang, planlagt utførelse og arbeidenes varighet, mener Statsforvalteren at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriftens § 4.

Statsforvalteren setter vilkår om anleggsstart tidligst 1. april 2021 for å minimere forstyrrelser i antatt gyteperiode for torsk.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljøet som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11. Statsforvalteren har under gjort en vurdering av forslaget til søker når det gjelder tiltak som skal hindre negative konsekvenser på naturmiljøet som følge av arbeidene, jf. naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene.

⁵ Kvadsheim, P. H., Sivle, L. D., Hansen, R. R. og Karlsen, H. E. (2017) Effekter av menneskeskapt støy på havmiljø. Forsvarets forskningsinstitutt. FFI-Rapport 17/00075.

Konklusjon

Tillatelsen gis etter vurdering av at tiltaket med sannsynlighet ikke vil føre til uakseptable miljøvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tiltaket er avgrenset i tid, og det er satt vilkår slik at det er minst mulig konflikt med fisk og fugl i område. Strand kommune har bekreftet at tiltaket er i samsvar med planbestemmelsene for området. Statsforvalteren finner derfor å kunne gi tillatelse til arbeidene i sjø Låderviga, Strand kommune, på visse vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknaden av 01.12.2020, og opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Vedtak

Med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16, gir Statsforvalteren i Rogaland på visse vilkår Ryfylke Friluftsråd tillatelse til peling i Låderviga, i Strand kommune. Tillatelsen omfatter peling av 15-20 peler, over et tiltaksområde på ca. 350 m².

Ved avgjørelsen om tillatelse, og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Tiltakshaver er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
2. Tiltakshaver er ansvarlig for å gi beskjed til Statsforvalteren når arbeidene i sjø starter.
3. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Statsforvalteren skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
4. Arbeider i sjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det marine miljø. Arbeidene skal utføres på en så skånsom måte som mulig.
5. Arbeid i sjø (peling) er ikke tillat i gyteperioden for torsk, frem til 1.april.
6. Støy fra arbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride gjeldende grenseverdier i Klima- og miljødepartementets *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging*.
7. Før anleggsarbeidene starter, skal tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks hvis det viser seg at arbeidet medfører akutt forurensning. Beredskapsplanen oversendes til Statsforvalteren før oppstart av arbeid.
8. Under gjennomføring av tiltaket skal virksomheten overvåke tiltaket blant annet for:
 - Å sørge for at avbøtende tiltak som utføres er tilstrekkelig effektive til å hindre uønskede effekter.
 - Å kunne iverksette strakstiltak ved behov.

- Å dokumentere at krav i tillatelse overholdes.
9. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er tiltakshaver ansvarlig for at Statsforvalteren varsles umiddelbart. Avvik skal loggføres.
 10. Når arbeidet i sjø er ferdig skal tiltakshaver utarbeide en kort rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten skal sendes til Statsforvalteren innen 8 uker etter avsluttet arbeid.
 11. Tillatelsen gjelder i to år fra dags dato.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene Låderviga, eiendom 62/9, Strand kommune, isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Varsel om gebyr

Statsforvalterens behandling av søknader om tillatelse etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Vår behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 8 jf. forurensningsforskriften § 39-4. Ryfylke Friluftsråd skal derfor betale et gebyr på **kr 10 100,-** for Statsforvalterens behandling av søknaden. Eventuelle merknader til varselet sendes Statsforvalteren innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Etterhåndskunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Statsforvalteren i Rogaland www.Statsforvalteren.no/rogaland under emnet *Miljø og klima*.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Statsforvalteren i Rogaland, postboks 59 Sentrum, 4001 Stavanger, eller til sfropost@statsforvalteren.no.

Med hilsen

Mariann Størksen
fung. seksjonsleder

Susanne Bø
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Norconsult AS avd Tau	Ryfylkevegen 1972D	4120	TAU
Fiskarlaget vest	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	STAVANGER
Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
Strand kommune	Postboks 115	4126	JØRPELAND
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 sentrum	5804	BERGEN